

Sygn. akt V Pa 94/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Iwona Michalak (spr.)
	SSO Grzegorz Detka SSO Zdzisława Dziopa
Protokolant:	st.sekr.sądowy Barbara Madej

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2014 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa L. F., I. O., K. O.,

R. S.

przeciwko Izbie Celnej w K.

o świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych

na skutek apelacji Izby Celnej w K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 28 stycznia 2014 r. sygn. akt IV P 863/13

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I, II, III i IV w ten tylko sposób , że odsetki

ustawowe od zasądzonych kwot przyznaje od dnia 11 maja 2013 roku,

oddala apelację w pozostałym zakresie,

odstępuje od obciążania powodów kosztami procesu za drugą instancję.

Sygn. V Pa 94/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od Izby Celnej w K. na rzecz:

- 1) L. F. kwotę 1 995,28 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 18 kwietnia 2013 roku,
- 2) I. O. kwotę 1995,28 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 18 kwietnia 2013 roku,
- 2) K. O. kwotę 1995,28 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 18 kwietnia 2013 roku,
- 2) R. S. kwotę 1496,46 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 16 kwietnia 2013 roku. W pozostałym zakresie co do odsetek ustawowych powództwa zostały oddalone.

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowie złożyli wnioski o przyznanie świadczenia socjalnego w postaci dopłaty do wypoczynku za 2010 rok: L. F. w dniu 7 stycznia 2010 r., R. S. w dniu 5 stycznia 2010 r., I. O. w dniu 11 marca 2010 r., zaś K. O. 19 marca 2010 r.

W dniu 19 kwietnia 2010 roku świadczenie to zostało im wypłacone zgodnie z § 2 ust.5 obowiązującego wówczas rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2010 roku w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin, przy czym I. O., K. O. i L. F. otrzymali to świadczenie w kwotach po 952 złotych, zaś R. S. w kwocie 714 złotych. Sąd Rejonowy ustalił, że gdyby wysokość tej należności została określona na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 maja 2000 roku w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być przyznane funkcjonariuszom celnym i członkom ich rodzin, to I. O. i L. F. i K. O. otrzymaliby to świadczenie w kwotach po 2947,28, zaś R. S. w kwocie 2201,46 złotych. Pismami z dnia 18 kwietnia 2013 roku powodowie zwrócili się do Dyrektora Izby Celnej w K. o wypłacenie im różnicy w dopłacie do wypoczynku za 2010 rok. W odpowiedzi na te pisma Izba Celną w K. odmówiła powodom wypłaty uzupełniających świadczeń z uwagi na przedawnienie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwa co do zasady zasługują na uwzględnienie. Podkreślił, że powodom wypłacono dopłaty do wypoczynku za 2010 rok na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2010 roku w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin, które weszło w życie z dniem 20 marca 2010 roku. Zgodnie z § 10 tego rozporządzenia, do wniosków w sprawach o przyznanie świadczeń socjalnych przysługujących w 2010 roku, złożonych i nierozpatrzonej przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy tego rozporządzenia. Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 roku stwierdził, że § 10 tego rozporządzenia jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu tego orzeczenia Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wysokość dopłaty do wypoczynku powinna być ustalana na podstawie stanu prawnego istniejącego w chwili nabycia prawa do dopłaty do świadczenia, a stan prawny obowiązujący w momencie jego realizacji nie może obniżyć wysokości wypłacanego dodatku. Sąd Rejonowy podkreślił, że jest związany orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, a zatem wysokość dopłat do wypoczynku za 2010 rok powinna zostać określona na podstawie Rozporządzenia z 2000 roku. Oceniając podniesiony przez pozwaną Izbę Celną zarzut przedawnienia Sąd Rejonowy uznał, że jest on całkowicie bezzasadny. Zgodnie bowiem z art. 165 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej (Dz. U. nr 168, poz. 1323) bieg terminu przedawnienia roszczenia o wypłatę dopłaty do wypoczynku rozpoczyna się od dnia jego wymagalności, jednakże przepis ten nie definiuje pojęcia wymagalności i dlatego też w omawianym zakresie na podstawie art. 300 k.p. zastosowanie znajduje art. 455 k.c. W ocenie Sądu Rejonowego przyjęć zatem należało, że bieg trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń o wypłatę dopłaty do wypoczynku za 2010 rok rozpoczął się w dniu 20 kwietnia 2010 roku, a zatem w dniu przypadającym po dniu w którym świadczenie to zostało wypłacone w zaniżonej wysokości. Termin przedawnienia roszczeń powodów upłynąłby w dniu 20 kwietnia 2013 roku, jednakże przed upływem tego terminu powodowie w dniu 18 kwietnia 2013 roku zwrócili się do Dyrektora Izby Celnej o wypłatę kwot stanowiących różnicę pomiędzy sumami faktycznie wypłaconymi a kwotami należnymi z tytułu przedmiotowych świadczeń. Zdaniem Sądu Rejonowego, to żądanie powodów miało charakter czynności określonej w art. 165 ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej, albowiem zostało podjęte przed pracownikiem urzędu, bezpośrednio w celu dochodzenia i zaspokojenia tych roszczeń. Zostało dokonane przed dniem 20 kwietnia 2013 roku, a wobec tego doszło do przerwania biegu terminów przedawnienia roszczeń powodów i na podstawie art. 295 § 2 zd.1 k.p. zaczęły one biec na nowo. Mając na

uwadze powyższe Sąd Rejonowy uznał, że żądane w pozwach należności przysługują powodom. W zakresie odsetek ustawowych Sąd Rejonowy przyjął, że na podstawie art. 481 § 1 k.c. przysługują one powodom za okresy przypadające od 18 kwietnia 2013 roku, a zatem od dat dokonania przez każdego z powodów czynności przerywających bieg przedawnienia ich roszczeń.

Apelację od przedmiotowego wyroku wniosła pozwana Izba Celna w K. zaskarżając powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego:

- art. 165 ust.1 ust.2, ust.3 i ust.4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej poprzez uznanie, iż nie nastąpiło przedawnienie roszczeń dochodzonych przez powodów,

- art. 455 i 481 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i art. 292 k.p. poprzez uznanie że przepisy te znajdują zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództw oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji pozwany podniósł, że roszczenia powodów stały się wymagalne z dniem złożenia wniosków o wypłatę świadczeń z tytułu dopłaty do wypoczynku za 2010 rok. Obowiązujące przepisy w zakresie świadczenia z tytułu dopłaty do wypoczynku łączą wymagalność roszczenia z czynnością jaką jest złożenie wniosku o wypłatę przedmiotowego świadczenia. Dopiero bowiem złożenie wniosku uprawnia do wypłaty tego świadczenia. Z tym też dniem rozpoczyna się bieg okresu przedawnienia do dochodzenia dopłaty do wypoczynku. W konsekwencji, zdaniem pozwanego, złożone przez powodów wnioski w dniach 16 i 18 kwietnia 2013 roku o wypłatę różnicy pomiędzy kwotą świadczenia wypłaconego, a kwotą świadczenia należnego według starych przepisów, nie mogą stanowić czynności podjętej przed kierownikiem urzędu, bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia, o której mowa w art. 165 ust.3 pkt 1 ustawy o Służbie Celnej, skutkującej przerwaniem biegu przedawnienia, albowiem czynności te zostały podjęte już po upływie terminu przedawnienia tj. po upływie 3 lat od dnia złożenia wniosku o wypłatę świadczenia za 2010 rok. Nadto pozwany podniósł, że autonomiczną podstawę żądania odsetek stanowi art. 165 ust.4 ustawy o Służbie Celnej. Odsetki te, zdaniem skarżącego, powinny zostać naliczone ewentualnie od dnia następnego po ogłoszeniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie P 44/10.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia w zakresie zaistniałego stanu faktycznego były w istocie bezsporne. Ustalenia te Sąd Okręgowy w pełni akceptuje i przyjmuje jako własne. Sąd Okręgowy podzielił również ocenę prawną Sądu Rejonowego co do tego, że roszczenia powodów nie uległy przedawnieniu. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego art. 165 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej (Dz. U. nr168, poz. 1323). Z uwagi na treść tego przepisu, powołanie przez Sąd pierwszej instancji przepisów prawa cywilnego poprzez art. 300 k.p. w istocie było zbędne, w żaden jednak sposób nie wpływa na prawidłowość dokonanej przez ten Sąd oceny materiału dowodowego.

Zgodnie z art. 165 ust.1 powołanej wyżej ustawy o Służbie Celnej, roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenia stały się wymagalne. Z dniem 20 marca 2010 roku weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2010 roku w sprawie świadczeń socjalnych funkcjonariuszy celnych i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 33, poz. 177 ze zm.). Powodowie złożyli wnioski o dopłatę do wypoczynku za 2010 roku pod rządami rozporządzenia z 11 maja 2000 roku w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń socjalnych, które mogą być przyznane funkcjonariuszom celnym i członkom ich rodzin, jednakże dopłata została im naliczona i wypłacona na podstawie rozporządzenia z 2010 roku- zgodnie z § 10 tegoż rozporządzenia. Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2013 roku w sprawie P 44/10 - § 10 rozporządzenia z 2010 roku został uznany za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a zatem jak słusznie uznał Sąd Rejonowy, w przedmiotowej sprawie zastosowanie będzie miało rozporządzenie z dnia 11 maja

2000 roku jakie obowiązywało do dnia 19 marca 2013 roku. Rozporządzenie to nie określa terminu w jakim roszczenie o świadczenie z tytułu dopłaty do wypoczynku staje się wymagalne. Nie można jednak zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, że obowiązujące przepisy w zakresie świadczenia z tytułu dopłaty do wypoczynku łączą wymagalność tego roszczenia z czynnością jaką jest złożenie wniosku o wypłatę przedmiotowego świadczenia. Jak wynika z uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie P 44/10, zarówno na gruncie rozporządzenia z 2000 roku jak i rozporządzenia z 2010 roku wraz z nabyciem w danym roku prawa do urlopu wypoczynkowego oraz złożeniem pisemnego wniosku o dopłatę zainteresowany nabywa jedynie prawo do dopłaty do wypoczynku, co jednak w ocenie Sądu Okręgowego, nie może być utożsamiane z wymagalnością tego świadczenia. Uzyskanie dopłaty do wypoczynku jest faktycznie rozciągnięte w czasie. Oprócz nabycia w danym roku prawa do urlopu wypoczynkowego oraz złożenia wniosku, kolejnym etapem jest rozliczenie dopłaty do wypoczynku a następnie jego wypłata. Przepisy rozporządzenia z 2000 roku nie określają przy tym w jakim terminie ma nastąpić rozliczenie i wypłata tego świadczenia. Nie można jednak uznać, że roszczenie to staje się wymagalne przed dniem rozliczenia świadczenia. Wymagalność świadczenia należy bowiem łączyć z nadejściem dnia pozwalającego dłużnikowi spełnić świadczenie zgodnie z treścią zobowiązania. Termin spełnienia świadczenia wynika zaś w tym wypadku z właściwości tego zobowiązania, nie jest bowiem możliwe spełnienie tego świadczenia przed jego rozliczeniem. Stan wymagalności daje bowiem wierzycielowi możliwość żądania spełnienia świadczenia, zaś po stronie dłużnika rodzi obowiązek świadczenia. Na gruncie przedmiotowego stanu faktycznego nie można uznać, że powodowie już w dacie złożenia wniosków, a przed ich rozliczeniem przez pozwanego mogli żądać spełnienia świadczenia, skoro nie wiedzieli czy i w jakiej wysokości świadczenia te zostaną im wypłacone. W ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowe świadczenia zostały powodom wypłacone (w niepełnej wysokości) w dniu 19 kwietnia 2010 roku, a zatem dopiero od tej daty można przyjąć, że stały się one wymagalne, bowiem powodowie mogli żądać niewypłaconej części świadczenia. Słusznie zatem Sąd Rejonowy uznał, że czynności podjęte przez powodów w dniu 18 kwietnia 2013 roku, a zatem przed upływem 3 letniego terminu przedawnienia skutkowały przerwaniem biegu przedawnienia. Niewątpliwie bowiem skierowane do Dyrektora Izby Celnej wezwanie do zapłaty określonej kwotowo różnicy pomiędzy świadczeniem wypłaconym, a należnym miało charakter czynności podjętej bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia w rozumieniu art. 165 §3 pkt 1 ustawy o Służbie Celnej.

Należy natomiast podzielić argumentację skarżącego odnośnie daty od której powinny zostać zasądzone odsetki ustawowe od należności głównych. Podstawą roszczenia powodów jest nienależyte w wykonanie zobowiązania przez pozwanego pracodawcę dotyczące wypłaty świadczenia z tytułu dopłaty do wypoczynku za 2010 w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2013 roku. Zgodnie z art. 165 ust.4 ustawy o Służbie Celnej, w przypadku zwłoki w wypłacie uposażenia, innego świadczenia oraz należności pieniężnych funkcjonariuszowi przysługują odsetki ustawowe od dnia w którym uposażenie, inne świadczenie lub należność pieniężna stały się wymagalne. W ocenie Sądu Okręgowego powodowie nabyli prawo do domagania się odsetek od kwot wyrównania dopłat do wypoczynku za 2010 roku dopiero od daty publikacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2013 roku, która nastąpiła w dniu 10 maja 2013 roku. Zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji RP, orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia: od tej chwili jest ostateczne i ma moc powszechnie obowiązującą (art. 190 ust.1). Do tego czasu pozwany wypłacając świadczenia zgodnie z §10 rozporządzenia z 2010 roku nie popadł w opóźnienie, ani tym bardziej w zwłokę w rozumieniu powołanego wyżej przepisu art. 165 ust.4 ustawy o Służbie Celnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2005r. II PK 99/05).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. zmienił w tym zakresie zaskarżony wyrok, oddając apelację w pozostałej części stosownie do art. 385 k.p.c.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powodów kosztami procesu za drugą instancję biorąc pod uwagę, że apelacja została uwzględniona jedynie w niewielkim zakresie.